

Hobeon

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Associate degree-opleiding
Ondernemen**

voltijd en duaal

Hogeschool Rotterdam

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Associate degree-opleiding
Ondernemen**
voltijd en duaal

Hogeschool Rotterdam

CROHO nr. 80080

Hobéon Certificering

9 maart 2021

H. J. L. M. van de Luytgaarden (voorzitter)

Dhr. W. dos Santos BBA

Dhr. M. A. W. Mulders

Mevr. M. Blankendal

Secretaris

Dhr. R. van Krieken

Mevr. S. Graves (secretaris in opleiding)

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	17
6.	AANBEVELINGEN	19
BIJLAGE I	Scoretabel	21
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	23
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	27
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	29

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief besluit NVAO september 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Ad Ondernemen
registratienummer croho	80080
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Associate degree
graad en titel	Associate degree (Ad)
aantal studiepunten	120 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Rotterdam
variant(en)	Voltijd en duaal
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	21 januari 2021

2. SAMENVATTING

De Associate degree-opleiding Ondernemen leidt studenten op tot tactische zelfstandige ondernemers die theorie en praktijk aan elkaar verbinden. Ondernemers die in staat zijn om vanuit eigen passie het werkveld te betreden door een eigen onderneming te starten vanuit een commercieel, sociaal of cultureel motief. Het ontwikkelen van de eigen onderneming en het eigen ondernemerschap staan centraal binnen de opleiding.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten van voldoende niveau zijn en zijn vastgelegd in het competentieprofiel. Deze profielen zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met het werkveld en sluiten aan bij het NLQF-niveau 5, zo merkt het panel op. Het panel onderschrijft de relevantie van de ondernemende vaardigheden en de ondernemende mindset waar de opleiding aandacht aan besteedt. Het panel vindt de profilering van de opleiding passend bij de context en de Rotterdamse grootstedelijke omgeving. Het panel adviseert om te kijken op welke wijze de omgeving van Rotterdam nog een verdere bijdrage kan leveren aan de opleiding. Het panel stelt vast dat de visie op onderzoek en internationalisering is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel moedigt de opleiding aan om de interculturele aard van Rotterdam en de diverse achtergronden van studenten meer te benutten. De relatie met het werkveld is volgens het panel goed en wordt op verschillende manieren vormgegeven. Het panel moedigt de opleiding aan om bij het werven van nieuwe leden voor de werkveldcommissie meer *out of the box* te denken om een frisse blik te realiseren.

Het auditpanel is er op grond van bovenstaande van overtuigd dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het panel stelt vast dat Ad Ondernemen de beoogde leerresultaten op een adequate wijze in een mooi, toereikend studieprogramma vertaalt. Het nieuwe curriculum wordt door het panel gewaardeerd vanwege de verweving van onderzoek, de verhouding tussen theorie en praktijk, en het gebruikte ontwerpprincipe. Het panel moedigt de opleiding aan om verder te onderzoeken hoe internationale aspecten kunnen worden opgenomen in het curriculum. De inhoud en actualiteiten zijn volgens het panel aanwezig. Het panel adviseert om de opbouw van het programma meer inzichtelijk te maken voor studenten. Studenten hebben daar behoefte aan. Voor verdere ontwikkeling van het curriculum geeft het panel de opleiding in overweging te onderzoeken op welke wijze de basisvakken integraal kunnen worden aangeboden. Het programma sluit aan bij de instromende studenten en stelt hen in staat de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel spreekt zijn waardering uit over de jaarlijkse praktijkweek en de leergemeenschap van studenten en docenten. De leergemeenschap ziet het panel als een best practice. Het panel concludeert dat het hechte, enthousiaste docententeam beschikt over de benodigde kennis en expertise, en praktijkgericht is. Het panel heeft op basis van de gesprekken tijdens de visitatie vastgesteld dat de fysieke voorzieningen, de informatievoorziening en de studiebegeleiding in orde zijn. Ook tijdens de coronacrisis was dit het geval.

Het panel concludeert dat het programma en de leeromgeving het mogelijk maken voor studenten om de beoogde leerresultaten te behalen. Hiermee voldoet de opleiding aan de basiskwaliteit voor standaard 2.

Standaard 3. Toetsing

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsen en beoordelen adequaat is vormgegeven. Het panel is tevreden over de verhouding tussen theorie- en praktijktoetsen, en summatief- en formatief toetsen. Voldoende variatie in toetsvormen is aanwezig. De bekeken toetsen en beoordelingsformulieren waren van een passend niveau, betrouwbaar en valide. Studenten spreken hun tevredenheid uit over de wijze van toetsing en beoordelen. In zowel het huidige als nieuwe afstudeerprogramma worden alle competenties van het bijbehorende curriculum in diverse modules afgetoetst. Het panel vindt dat het nieuwe afstudeerprogramma zorgvuldig is vormgegeven. De opdrachten benaderen de realiteit en bereiden studenten voor op de arbeidsmarkt. Op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de visitatie is het panel tot de conclusie gekomen dat zowel de examencommissie als de toetscommissie de kwaliteit van toetsing en examinering borgen. Het panel complimenteert de opleiding met de wijze waarop ze werken aan hun eigen kwaliteit.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor standaard 3.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is op basis van vijftien eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren tot het oordeel gekomen dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Alumni functioneren naar behoren in de arbeidsmarkt of in een vervolgopleiding, zo concludeert het panel. Het panel adviseert de opleiding om te kijken of ze een scholingsaanbod kan organiseren voor alumni.

Het panel komt tot de conclusie dat de opleiding aantoont dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd. De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor standaard 4.

Algemene conclusie

Het panel is positief over de Associate degree-opleiding Ondernemen van de Hogeschool Rotterdam. Het panel is met name onder de indruk van de gerealiseerde leergemeenschap, de praktijkgerichte aanpak, de manier waarop onderzoek aan bod komt in het curriculum en de wijze waarop de opleiding de kwaliteit blijft verbeteren. Studenten worden opgeleid tot ondernemers met een onderzoekende houding.

Op basis van de beslisregels van het beoordelingskader van de NVAO komt het panel tot de conclusie dat de Associate degree-opleiding Ondernemen van de Hogeschool Rotterdam voldoet aan de basiskwaliteit. Het panel adviseert de NVAO de accreditatie van de opleiding te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 9 maart 2021.

3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is het resultaat van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de Associate degree-opleiding Ondernemen van Hogeschool Rotterdam. Deze opleidingsbeoordeling heeft plaatsgevonden in een zogenoemd 'cluster' van opleidingsbeoordelingen. De opleiding maakt onderdeel uit van de visitatiegroep 'Ad ondernemen'.

Het auditpanel, bestaande uit onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting), gebruikte voor de beoordeling het beoordelingskader uit september 2018 van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)¹.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel ten aanzien van de NVAO-kwaliteitsstandaarden 'beoogde leerresultaten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leerresultaten'.

Karakteristiek van de opleiding

De Associate degree-opleiding Ondernemen (hierna: Ad Ondernemen) is één van de vijftien Ad-opleidingen van de Hogeschool Rotterdam. Alle Ad-opleidingen vallen onder de Rotterdam Academy. De Ad Ondernemen valt binnen het economische domein. De Hogeschool Rotterdam is in studiejaar 2011-2012 gestart met Ad Ondernemen als programma van de bacheloropleiding Small Business & Retailmanagement van Hogeschool Rotterdam. Sinds 1 januari 2018 is Ad Ondernemen een zelfstandige opleiding.

Ontwikkelingen sinds december 2013

Bij de visitatie in 2013 heeft het auditpanel de Ad Ondernemen beoordeeld als onderdeel van het programma van de bacheloropleiding Small Business & Retailmanagement. Het auditpanel gaf de opleiding twee aanbevelingen mee:

1. Meer ruimte en gelegenheid om het oordeel te onderbouwen in de beoordelingsformulieren van toetsing op eindniveau.
2. Monitoren van onderzoeksvaardigheden en de implementatie van oplossingen in de eindwerkstukken.

Het panel constateert dat beide aanbevelingen adequaat zijn opgevolgd.

Inmiddels heeft de opleiding ook haar profiel aangepast, een nieuw curriculum ingevoerd en een eerste stap gezet in het afbouwen van de duale opleidingsvariant.

Het panel stelt vast de opleiding het onderwijs op een adequate wijze heeft gecontinueerd tijdens de coronacrisis. Studenten spreken hier tevens tevredenheid over uit.

Ambitie van de opleiding

De opleiding Ad Ondernemen heeft diverse ambities geformuleerd. Per september 2020 is de opleiding begonnen met het afbouwen van de duale opleidingsvariant. Deze variant sloot namelijk niet meer goed aan bij de profilering en had de afgelopen jaren een kleine instroom. Het panel onderschrijft de ambitie tot uitfasering en heeft gedurende de visitatie vastgesteld dat het voor de huidige duale studenten mogelijk is om op een passende manier af te studeren. Omwille van de uitfasering van de duale opleidingsvariant wordt hier in dit rapport beperkte aandacht aan besteed.

---

¹ Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie organisatie d.d. september 2018.

Verder ambieert de opleiding het curriculum nieuwe stijl en de multidisciplinaire werkwijze verder uit te werken. Tot slot is de Rotterdam Academy voornemens haar positie en identiteit met diverse Ad-opleidingen verder gestalte te geven.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

Ad Ondernemen leidt studenten op voor de rol als zelfstandig ondernemer van een commerciële, sociale of culturele onderneming. Ondernemers die vanuit eigen passie een onderneming starten, zelfsturend en omgevingsbewust te werk gaan, en in staat zijn om theorie en praktijk aan elkaar te verbinden.

De opleiding legt de beoogde leerresultaten vast in een competentieprofiel. Vanaf 2020-2021 is er een nieuw competentieprofiel gefaseerd geïmplementeerd. In 2021-2022 is de gehele opleiding over op het nieuwe competentieprofiel en curriculum. Het panel constateert dat het nieuwe competentieprofiel van voldoende kwaliteit is. Het profiel sluit aan bij het NLQF-niveau 5 en de ontwikkelingen en behoeften uit het werkveld. De kwaliteit van het oude competentieprofiel is volgens het panel op orde.

Het competentieprofiel nieuwe stijl is in lijn met het landelijke profiel Ad Ondernemen uit 2020, waar de drie competentiegebieden van het Europese Entrepreneurship Competence Framework (hierna: EntreComp Framework) een belangrijk onderdeel van zijn. Het panel ziet hierdoor een duidelijke link met internationale ontwikkelingen in het vakgebied. Het competentieprofiel nieuwe stijl omvat vijftien competenties onderverdeeld naar drie competentiegebieden:

Competentieprofiel nieuwe stijl		
Competentiegebied 1 <i>Ideas and opportunities</i>	Competentiegebied 2 <i>Resources</i>	Competentiegebied 3 <i>Into action</i>
1.1 Spotting opportunities	2.1 Self-awareness and self-efficacy	3.1 Taking the initiative
1.2 Creativity	2.2 Motivation and perseverance	3.2 Planning and management
1.3 Vision	2.3 Mobilising resources	3.3 Coping with uncertainty, ambiguity and risk
1.4 Valuing ideas	2.4 Financial and economic literacy	3.4 Working with others
1.5 Ethical and sustainable thinking	2.5 Mobilising others	3.5 Learning through experience

Profilering

In de opleiding staat waarde creatie voor de klant en het ontwerpgerichte leerproces van ondernemen centraal. De opleiding profileert zich als opleiding die zich richt op het ondernemen in de Rotterdamse regio en grootstedelijke context. Hiertoe besteedt de opleiding expliciet aandacht aan de Rotterdamse ondernemingshoudingen. Het panel is van mening dat het Rotterdamse karakter meer naar voren mag komen in het opleidingsprofiel.

Het panel stimuleert de opleiding om meer gebruik te maken van de unieke kenmerken van Rotterdam, waaronder de haven met (internationale) handel en de multiculturele bevolking. Hier liggen nog ontwikkelmogelijkheden. Daarnaast kan de opleiding volgens het panel meer gebruik maken van de kennis, kunde en ervaring van alumni.

Onderzoek en internationalisering

Binnen de opleiding leren studenten om een onderzoekende houding aan te nemen zodat zij als ondernemer kunnen functioneren. Het panel stelt vast dat onderzoek expliciet aanwezig is in de beoogde leerresultaten van de opleiding. Onderzoek wordt beschouwd als essentieel en staat ten dienste van het ondernemen. Het panel vindt dit een passend uitgangspunt.

Studenten leren tijdens de opleiding te ondernemen in een multiculturele, internationale context. Het panel vindt dit een goed uitgangspunt. Het panel is van mening dat de opleiding op het gebied van internationalisering nog stappen kan zetten. Het panel moedigt de opleiding aan om te verkennen op welke manier de interculturele aard van Rotterdam en de diverse achtergronden van studenten verweven kunnen worden in de visie op internationalisering en beoogde leerresultaten.

Werkveld

Het panel stelt vast dat de opleiding een goede relatie heeft met het werkveld. Ontwikkelingen en trends zijn zodoende opgenomen in de beoogde leerresultaten van de opleiding. Het panel sprak tijdens de visitatie met diverse vertegenwoordigers van het werkveld. De werkveldcommissie is betrokken bij de opleiding en geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies. De opleiding pakt de adviezen van de werkveldcommissie op. Het panel moedigt de opleiding aan om bij het werven van nieuwe leden voor de werkveldcommissie meer *out of the box* te denken. Bijvoorbeeld het toevoegen van een lid vanuit Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, een ambtenaar van een ministerie of een medewerker van de Kamer van Koophandel kan een waardevolle en verfrissende toevoeging zijn. Meerdere docenten staan met een been in de praktijk, hierdoor is er ook via deze weg een directie relatie met het werkveld. Studenten geven aan dit zeer te waarderen.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoet

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten van voldoende niveau zijn en zijn vastgelegd in het competentieprofiel. Deze profielen zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met het werkveld en sluiten aan bij het NLQF-niveau 5, zo merkt het panel op. Het panel onderschrijft de relevantie van de ondernemende vaardigheden en de ondernemende mindset waar de opleiding aandacht aan besteedt. Het panel vindt de profilering van de opleiding passend bij de context en de Rotterdamse grootstedelijke omgeving. Het panel adviseert om te kijken op welke wijze de omgeving van Rotterdam nog een verdere bijdrage kan leveren aan de opleiding. Het panel stelt vast dat de visie op onderzoek en internationalisering is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel moedigt de opleiding aan om de interculturele aard van Rotterdam en de diverse achtergronden van studenten meer te benutten. De relatie met het werkveld is volgens het panel goed en wordt op verschillende manieren vormgegeven. Het panel moedigt de opleiding aan om bij het werven van nieuwe leden voor de werkveldcommissie meer *out of the box* te denken om een frisse blik te realiseren.

Het auditpanel is er op grond van bovenstaande van overtuigd dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

Het panel stelt vast dat Ad Ondernemen de beoogde leerresultaten op een adequate wijze in een mooi, toereikend studieprogramma vertaalt. De beoogde competenties zijn vertaald in leerdoelen per module. Het studieprogramma duurt twee jaar en bestaat uit acht onderwijsperiodes. Elke onderwijsperiode omvat zeven lesweken, één toetsweek en één hertoetsweek.

De opleiding ontwikkelde samen met het nieuwe opleidingsprofiel een nieuw curriculum. Het panel constateert dat het oude curriculum, het nieuwe curriculum en het programma van de duale variant toereikend zijn. In het nieuwe curriculum wordt het doubleloopproces gehanteerd om tot een businessplan te komen. Dit ontwerpprincipe wordt mede vormgegeven door het herhaaldelijk doorlopen van de EntreComp-cyclus. De complexiteit en zelfstandigheid nemen toe naarmate studenten de cyclus vaker hebben doorlopen. De complexiteitsniveaus worden inzichtelijk gemaakt aan de hand van de Piramide van Miller. Het vernieuwde curriculum is, in tegenstelling tot het oude curriculum, niet opgebouwd uit leerlijnen, maar uit fasen van de cyclus. Het panel is positief over het nieuwe curriculum.

De verhouding tussen theorie en praktijk is volgens het panel goed. Studenten worden gedurende de opleiding voortdurend gestimuleerd om opgedane kennis toe te passen in de praktijk of op een casus. Dit stelt studenten in staat de benodigde beroepsvaardigheden te ontwikkelen. Met het nieuwe curriculum realiseert de opleiding een betere aansluiting tussen de theorie en de praktijk. Het panel vindt dit een bemoedigende ontwikkeling en adviseert de opleiding om in de verdere ontwikkeling van het curriculum dit punt mee te nemen.

De opleiding laat trends, ontwikkelingen en relevante onderwerpen op het gebied van ondernemen terugkomen in het programma. Dit resulteert in een inhoudelijk toereikend programma, zo constateert het panel. Studenten zijn tevreden over de inhoud en de actualiteiten. Uit de gesprekken blijkt dat het voor studenten soms niet duidelijk is waarom de opleiding kiest voor een bepaalde volgorde van vakken. Het panel ziet dat dit samenhangt met de behoefte van studenten in relatie tot de ontwikkeling van het eigen bedrijf. Het panel adviseert de opleiding om de opbouw van het curriculum meer zichtbaar te maken voor studenten.

Op basis van de gesprekken met studenten constateert het panel dat een aantal basisvakken (Engels, Recht, Finance) los van elkaar worden aangeboden. Het panel adviseert de opleiding om te onderzoeken of het mogelijk is om de basisvakken integraal aan te bieden.

In januari wordt er jaarlijks een praktijkweek georganiseerd met diverse Ad-opleidingen van de Rotterdam Academy. Tijdens deze week voeren studenten van Ad Ondernemen multidisciplinair projecten uit samen met studenten van andere Ad-opleidingen. Het panel is zeer enthousiast over deze multidisciplinaire aanpak en moedigt de opleiding aan om verdere mogelijkheden op dit gebied te verkennen.

Onderzoek en internationalisering

Studenten worden, zowel door docenten als door elkaar, volop gestimuleerd om onderzoek toe te passen ten dienste van het ondernemen. Dit gebeurt in verschillende modules en opdrachten. Het panel constateert dat onderzoek adequaat verweven is in alle programmaonderdelen.

In het programma wordt internationalisering vormgegeven door diverse activiteiten. Voorbeelden zijn een module Engelse taal, een (niet verplichte) buitenlandreis en het toepassen van internationale modellen. Het panel constateert dat internationalisering in voldoende mate aanwezig is, maar ziet ook nog ruimte voor verdere verbetering. Derhalve adviseert het panel de opleiding om de internationale context van de stad Rotterdam en de verschillende culturele achtergronden van de studenten meer te benutten.

Instroom

De opleiding hanteert de wettelijke instroomeisen. De afgelopen jaren heeft de opleiding op meerdere punten de selectieprocedure en informatievoorziening naar studenten verbeterd. Zoals webinars en de mogelijkheid tot proefstuderen. Studenten geven aan dat zij meer tevreden zijn over de nieuwe procedure en de informatievoorziening. Het panel vindt deze ontwikkeling positief. Het programma sluit volgens het panel aan op de doelgroep en is erop gericht dat het voor alle studenten mogelijk is om de beoogde leerresultaten te behalen.

Docenten

Het docententeam bestaat uit 36 docenten, waarvan 23 mannen en 13 vrouwen. De docent-studentratio is gemiddeld 1:21. Het overgrote deel van de docenten (ongeveer 70%) is in het bezit van een masterdiploma. Het docententeam is divers in opleiding en werkervaring. Het panel constateert dat alle benodigde kennis en expertise bij het docententeam aanwezig is om het programma tot uitvoering te brengen. Het panel typeert de docenten als betrokken, toegankelijk, transparant en enthousiast. De docenten zijn goed op elkaar ingespeeld en vormen samen een hecht team. Het panel heeft tijdens de visitatie geconstateerd dat de docenten ondernemend zijn en van aanpakken houden, waardoor *practice what you preach* een treffende term is. De docenten zijn tevreden over de werkdruk en de mogelijkheden die hen worden geboden met betrekking tot professionalisering.

Het panel wil de opleiding complimenteren met de leergemeenschap die wordt gerealiseerd. Docenten en studenten hebben goed en gelijkwaardig contact met elkaar. Zowel studenten als docenten zijn zeer tevreden over het contact. Er is sprake van een transparante en veilige leeromgeving die zowel door de docenten als de studenten wordt gewaardeerd.

Voorzieningen

Uit de gesprekken blijkt dat de fysieke voorzieningen toereikend zijn om het programma tot uitvoering te brengen. Studenten zijn over het algemeen tevreden over de fysieke voorzieningen. Ook tijdens de coronacrisis heeft de opleiding studenten de benodigde voorzieningen geboden om verder te studeren en de beoogde leerresultaten te behalen. De informatievoorziening is op orde, zo stelt het panel vast. Studenten beschikken over alle benodigde informatie.

Het panel concludeert dat de opleiding studiebegeleiding op een passende manier vormgeeft. Studenten worden individueel ondersteund door een persoonlijke coach en een business coach. Vakdocenten bieden vakinhoudelijke begeleiding.

Zowel de studenten als de docenten zijn tevreden over de manier waarop de studiebegeleiding momenteel is ingericht. Studenten waarderen vooral de persoonlijke betrokkenheid van docenten.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoet

Het panel stelt vast dat Ad Ondernemen de beoogde leerresultaten op een adequate wijze in een mooi, toereikend studieprogramma vertaalt. Het nieuwe curriculum wordt door het panel gewaardeerd vanwege de verweving van onderzoek, de verhouding tussen theorie en praktijk, en het gebruikte ontwerpprincipe. Het panel moedigt de opleiding aan om verder te onderzoeken hoe internationale aspecten kunnen worden opgenomen in het curriculum. De inhoud en actualiteiten zijn volgens het panel aanwezig. Het panel adviseert om de opbouw van het programma meer inzichtelijk te maken voor studenten. Studenten hebben daar behoefte aan. Voor verdere ontwikkeling van het curriculum overweegt het panel om te onderzoeken op welke wijze de basisvakken integraal kunnen worden aangeboden. Het programma sluit aan bij de instromende studenten en stelt hen in staat de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel spreekt zijn waardering uit over de jaarlijkse praktijkweek en de leergemeenschap van studenten en docenten. De leergemeenschap ziet het panel als een best practice. Het panel concludeert dat het hechte, enthousiaste docententeam beschikt over de benodigde kennis en expertise, en praktijkgericht is. Het panel heeft op basis van de gesprekken tijdens de visitatie vastgesteld dat de fysieke voorzieningen, de informatievoorziening en de studiebegeleiding in orde zijn. Ook tijdens de coronacrisis was dit het geval.

Het panel concludeert dat het programma en de leeromgeving het mogelijk maken voor studenten om de beoogde leerresultaten te behalen. Hiermee voldoet de opleiding aan de basiskwaliteit voor standaard 2.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het toetsplan van de opleiding Ad Ondernemen en het toetsbeleid van de Rotterdam Academy vormen het uitgangspunt voor het systeem van toetsen en beoordelen. Het panel heeft tijdens de visitatie geconstateerd dat het systeem van toetsen aansluit bij het nieuwe curriculum van de opleiding en een samenhangend geheel vormt. Er worden summatieve en formatieve toetsen ingezet om de ontwikkeling van studenten te monitoren en bevorderen. Formatieve toetsing is volledig verweven in het curriculum, zo constateert het panel. De opleiding hanteert een passende verhouding tussen summatief en formatief toetsen. Er is een voldoende variatie in toetsvormen aanwezig.

Het panel bekeek een steekproef van gemaakte toetsen en beoordelingsformulieren en is tevreden over de gerealiseerde kwaliteit. Er is een gepaste verhouding tussen theorie- en praktijktoetsen. De gegeven beoordelingen zijn volgens het panel adequaat en navolgbaar. Het niveau van de toetsen sluit aan bij het onderwijsprogramma. De beoordelingsformulieren zijn helder geformuleerd en vormgegeven. Beoordelaars vullen deze adequaat in waardoor de beoordelingen navolgbaar zijn. Kortom, het panel is tot de conclusie gekomen dat de wijze van toetsing en beoordeling valide en betrouwbaar is.

Studenten zijn tevreden over de wijze waarop ze getoetst en beoordeeld worden. Ze waarderen met name de informatieve feedback van de beoordelaars.

Afstuderen

Het panel heeft vastgesteld dat de afstudeerprogramma's van het oude curriculum, het nieuwe curriculum en de duale variant toereikend zijn.

Vanaf studiejaar 2021-2022 hanteert de opleiding het nieuwe afstudeerprogramma. De opleiding realiseert met het nieuwe afstuderen een aantal verbeteringen. Zo sluiten de vorm en de omgeving van het nieuwe afstudeerprogramma beter aan op de beroepspraktijk en de studenten. Studenten doorlopen in de afstudeeropdracht de EntreComp-cyclus op eindniveau. Het afstudeerprogramma bestaat uit vier modules met bijbehorende opdrachten die worden afgetoetst door middel van het vierogenprincipe.

De opdrachten in het afstudeerprogramma benaderen de realiteit en bereiden studenten daardoor goed voor op het betreden van het werkveld, zo merken het panel en de studenten op. Het panel heeft er vertrouwen in dat dit afstudeerprogramma in staat is om de beoogde leerresultaten op een passende en betrouwbare wijze af te toetsen.

Afstudeerprogramma curriculum nieuwe stijl			
Module	Inhoud	Competenties	Product(en)
Lancing Ideas & Opportunities (7 EC)	Studenten brengen hun visie tot stand en evalueren op ondernemingskansen, de experimenten en duurzaamheid	1.1 Spotting opportunities 1.2 Creativity 1.3 Vision 1.4 Valuing idea 1.5 Ethical and sustainable thinking	Rapport
Lancing Resources (7 EC)	Studenten laten zien welke middelen zij inzetten om te werken aan de product/market fit	2.3 Mobilising resources 2.4 Financial and economic literacy	Rapport
Lancing Into Action (8 EC)	Studenten werken aan hun eigen onderneming (doelstellingen, plannings en risico-analyse)	3.1 Taking the initiative 3.2 Planning and management 3.3 Coping with uncertainty, ambiguity and risk 3.4 Working with others 2.5 Mobilising others	Rapport en Get into the ring (tijdens het event Demo day)
Coaching professionele identiteit (6 EC)	Studenten tonen de persoonlijke ontwikkeling als ondernemer aan	2.1 Self-awareness and self-efficacy 2.2 Motivation and perseverance 3.5 Learning through experience	Portfolio showcase tijdens Demo day en criteriumgericht interview

Borging

Het panel constateert dat de opleiding Ad Ondernemen meerdere stakeholders betreft in het borgen van de kwaliteit van de opleiding. Zo zijn de werkveldcommissie, opleidingscommissie, docenten, examencommissie en toetscommissie betrokken. De opleiding past een uitgebreide PDCA-cyclus toe om de kwaliteit van de opleiding te borgen. De opleiding past een zogeheten *triple loop* toe om de borging te realiseren. De opleiding beschrijft dit systeem als het resultaat van samenwerkende delen. Het panel is onder de indruk van de gehanteerde werkwijze en spreekt zijn bewondering uit voor de samenwerking in het systematisch verbeteren van de kwaliteit.

Het panel stelt op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de visitatie vast dat de examencommissie haar wettelijke taak vervult. De examencommissie van de Rotterdam Academy is vanaf 1 september 2018 verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit bij de Ad-opleidingen van de Rotterdam Academy. De examencommissie wijst op basis van criteria examinatoren aan om de kwaliteit van de onafhankelijke beoordelingen te borgen. Daarnaast neemt de examencommissie deel aan kalibratiesessies met betrekking tot het eindniveau.

De toetscommissie van het Economisch domein van de Rotterdam Academy werkt onder mandaat van de examencommissie. De toetscommissie borgt op het niveau van de toetsen en beoordelingsformulieren de kwaliteit. Het panel vindt dat de toetscommissie een bijdrage levert aan de kwaliteit van toetsen en beoordelen

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoet

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsen en beoordelen adequaat is vormgegeven. Het panel is tevreden over de verhouding tussen theorie- en praktijktoetsen, en summatief- en formatief toetsen. Voldoende variatie in toetsvormen is aanwezig. De bekeken toetsen en beoordelingsformulieren waren van een passend niveau, betrouwbaar en valide. Studenten spreken hun tevredenheid uit over de wijze van toetsing en beoordelen.

In zowel het huidige als nieuwe afstudeerprogramma worden alle competenties van het bijbehorende curriculum in diverse modules afgetoetst. Het panel vindt dat het nieuwe afstudeerprogramma zorgvuldig is vormgegeven. De opdrachten benaderen de realiteit en bereiden studenten voor op de arbeidsmarkt. Op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de visitatie is het panel tot de conclusie gekomen dat zowel de examencommissie als de toetscommissie de kwaliteit van toetsing en examinering borgen. Het panel complimenteert de opleiding met de wijze waarop ze werken aan hun eigen kwaliteit.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor standaard 3.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Gerealiseerd eindniveau

Het panel bekeek een gestratificeerde steekproef van vijftien eindwerken. De eindwerken zijn volgens het panel van het niveau dat van een Ad-opleiding verwacht mag worden. Uit de eindwerken blijkt dat studenten in staat zijn om op basis van theorie en modellen een relevant onderzoek te kunnen uitvoeren. De gegeven beoordelingen zijn navolgbaar en transparant. De beoordelingsformulieren bevatten duidelijke, uitgebreide en waardevolle feedback, zo constateert het panel. De panelleden kunnen zich vinden in de gegeven feedback.

Functioneren in de praktijk of een vervolgopleiding

Het werkveld en alumni zijn tevreden over de wijze waarop afgestudeerden functioneren in de praktijk of in een vervolgopleiding. Het panel stelt vast dat een groot deel van de studenten tijdens de opleiding al een eigen onderneming opzet en na het afronden van de opleiding verder gaat met ondernemen. Na het afronden van de opleiding kunnen studenten er ook voor kiezen om door te stromen naar jaar 3 van de hbo-bacheloropleiding Small Business & Retail Management van Hogeschool Rotterdam. Studenten die deze keuze maken, doen het goed in deze vervolgopleiding. Uit de gesprekken blijkt dat er alumni zijn die behoefte hebben aan nascholing. Het panel adviseert de opleiding om te kijken of deze behoefte een plek kan krijgen in het scholingsaanbod van de opleiding. Dit kan volgens het panel zeer waardevol zijn.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoet

Het panel is op basis van vijftien eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren tot het oordeel gekomen dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Alumni functioneren naar behoren in de arbeidsmarkt of in een vervolgopleiding, zo concludeert het panel. Het panel adviseert om te kijken of de opleiding een scholingsaanbod kan organiseren voor alumni.

Het panel komt tot de conclusie dat de opleiding aantoont dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd. De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel is positief over de Associate degree-opleiding Ondernemen van de Hogeschool Rotterdam. Het panel is met name onder de indruk van de gerealiseerde leergemeenschap, de praktijkgerichte aanpak, de manier waarop onderzoek aan bod komt in het curriculum en de wijze waarop de opleiding de kwaliteit blijft verbeteren. Studenten worden opgeleid tot ondernemers met een onderzoekende houding.

Op basis van de beslisregels van het beoordelingskader van de NVAO komt het panel tot de conclusie dat de Associate degree-opleiding Ondernemen van de Hogeschool Rotterdam voldoet aan de basiskwaliteit. Het panel adviseert de NVAO de accreditatie van de opleiding te continueren.

6. AANBEVELINGEN

Internationalisering

Het panel is van mening dat de opleiding op het gebied van internationalisering nog stappen kan zetten. Het panel moedigt de opleiding aan om te verkennen op welke manier de omgeving van Rotterdam een bijdrage kan leveren aan de beoogde leerresultaten en het programma. Het panel ziet nog mogelijkheden om het internationale karakter en de multiculturaliteit binnen de studentenpopulatie in te zetten.

Integratie van kennisvakken

Op basis van de gesprekken met studenten constateert het panel dat een aantal basisvakken (Engels, Recht, Finance) los van elkaar worden aangeboden. Het panel adviseert de opleiding om te onderzoeken of het mogelijk is om de basisvakken integraal aan te bieden. Dit geeft studenten de mogelijkheid om de basiskennis meer te integreren met het werken aan hun eigen onderneming. Het panel beveelt aan om eerst te onderzoeken wat er op dit gebied mogelijk is.

Informatievoorziening over samenhang binnen het curriculum

Op basis van de gesprekken tijdens de visitatie heeft het panel opgemerkt dat de samenhang binnen het curriculum niet volledig duidelijk is voor studenten. Studenten geven aan de relaties tussen vakken niet altijd te herkennen. Het panel beveelt de opleiding aan om de samenhang binnen het curriculum meer zichtbaar te maken voor studenten.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam Associate degree-opleiding Veltijd en duaal	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. Associate degree-opleiding Ondernemen – Hogeschool Rotterdam – 21 januari 2021

Tijdstip	Onderwerp	Deelnemers
08.00-09.00 uur	Vooroverleg panel	Panelleden
08.55-09.30 uur	Kick-off	Management
09.45-10.35 uur	Werkveld	Werkveld, Alumni, BusinessLink HR
10.50-11.40 uur	Docenten	Docenten en coaches
11.55-12.45 uur	Studenten	Studenten en alumni
13.45-14.35 uur	Borging	Leden van de examencommissie, toetscommissie, opleidingscommissie en curriculumcommissie
14.50-15.25 uur	Management	Management
15.25-15.55 uur	Mogelijkheid tot extra gesprekken	Docenten, commissieleden en management staan stand-by
15.55-16.25 uur	Vorbereiding terugkoppeling	Panelleden
16.25-16.40 uur	Terugkoppeling eindoordeel	Docenten, studenten, alumni en management
17.00-18.00 uur	Ontwikkelgesprek	Docenten en management

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

Verantwoording werkwijze ten tijde van Corona:

In verband met de corona-crisis waren er ten tijde van de audit van overheidswege restricties voor het mogen reizen en waren er richtlijnen voor het bewaren van afstand tot elkaar. In nauw overleg tussen het auditpanel en de opleiding is besloten om de audit online uit te voeren. Daarvoor is gebruik gemaakt van Microsoft Teams.

Het auditpanel heeft daartoe een eigen overleggroep binnen Teams ingericht, waarin het zich voorafgaand aan de audit gezamenlijk kon voorbereiden en waarin het op de auditdag zelf tussentijds kon reflecteren op de gesprekken en aan het einde van de dag de terugkoppeling kon voorbereiden. De opleiding zelf zorgde voor het aanmaken van de groepen van auditees, te weten: het management, de deelnemers, de docenten, de examencommissie en vertegenwoordigers van de werkveldadviesraad. Alle betrokkenen kregen voorafgaand aan de audit via de e-mail een uitnodiging of uitnodigingen om deel te nemen aan de gesprekken. Voorafgaand aan de audit waren er duidelijke afspraken gemaakt over de borging van de kwaliteit van de audit.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditpanel ontving in totaal één reactie en deze reactie is besproken in het vooroverleg van het panel.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd waarbij Hobéon een hogeschool heeft beoordeeld.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Beschrijving niveau 5
- De onderzoekende houding op niveau 5
- Strategisch Beleidsplan RAc 2017-2021
- Vijf jaar RAc 2016
- Zelfevaluatie Ad Ondernemen
- Landelijk profiel Ad Ondernemen
- Notulen Werkveldcommissie Ad Ondernemen 26 oktober 2020
- Notulen Werkoeverleg 6 februari 2020 incl. feedbackformulieren
- Opleidingsprofiel Ad Ondernemen 2013-2021
- Opleidingsprofiel Ad Ondernemen 2021-2024
- Personeelsoverzicht Ad Ondernemen
- Analyse studentevaluaties OP3 + OP4 2019-2020 en OP1 2020-2021
- Klassenvertegenwoordigersoverleg OP1, jaar 1 2019-2020
- Periode-evaluatie OP1
- Basisondernemen (OP1)
- Coaching
- Datavaardigheden (OP1)
- Finance (OP2)
- Jaarverslag Opleidingscommissie Ad Ondernemen 2019-2020
- Instemmingsbesluit OC opleidingsprofiel
- Hogeschoolgids RAc 2019-2020
- Hogeschoolgids RAc 2020-2021
- Mandaat Toetscommissie RAc 2020-2021
- Opracht mandaat Toetscommissies RAc 2020-2021
- Jaarplan Toetscommissie 2020-2021
- Jaarplan Toetscommissie 2019-2020
- Jaarverslag Toetscommissie 2019-2020
- Toetsplan Ad Ondernemen 2019-2021
- Toetsplan Ad Ondernemen 2020-2022
- Afstudeerhandleiding 2019-2020 Duaal
- Afstudeerhandleiding 2019-2020 Voltijd nieuwe stijl
- Afstudeerhandleiding 2020-2021 Voltijd nieuwe stijl
- Docentenhandleiding Afstudeerproces Ad Ondernemen
- Afstudeerhandleiding 2019-2020 Voltijd oude stijl
- Borging toetskwaliteit RAc
- Jaarverslag examencommissie RAc 2018-2019
- Kwaliteitsborging toetsing en examinering Ad-opleidingen
- Jaarverslag examencommissie RAc 2019-2020
- Visie op kalibreren afstuderen Ad Ondernemen (incl. aandachtspunten kalibratiesessie 2019-2020)
- Notulen kalibratie Voorbereiden afstuderen 29 oktober 2020
- Notulen kalibratie afstudeerproces 3 maart RAc-Windesheim
- Notulen kalibratie 15 januari 2019 RAc-Windesheim

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 03-09-2020 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Associate degree-opleiding Ondernemen van Hogeschool Rotterdam, onder het nummer 009870. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Ad Ondernemen
----------------------	-------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. Prof.dr.mr. H. J. L. M. van de Luytgaarden	Voorzitter	De heer Van de Luytgaarden is werkzaam als lector Preventive Law bij Zuyd Hogeschool en als bijzonder hoogleraar aan Universiteit Maastricht.
Dhr. W. dos Santos BBA	Lid	De heer dos Santos is werkzaam als ondernemer, spreker en tinkeraar.
Dhr. M. A. W. Mulders	Lid	De heer Mulders is werkzaam als hoofddocent bij Avans Hogeschool. Daarnaast is hij docent/coach bij onder andere NCOI en schrijver van managementboeken.
Mevr. M. Blankendal	Studentlid	Mevrouw Blankendal is afgestudeerd aan de Ad Ondernemen opleiding van Hogeschool Windesheim.
Dhr. R. van Krieken	Secretaris	De heer Van Krieken is onderwijskundige en werkzaam als adviseur en manager bij Hobéon. Hij is NVAO-getraind secretaris.
Mevr. S. Graves	Secretaris in opleiding	Mevrouw Graves is werkzaam als junior adviseur bij Hobéon. Zij is NVAO-getraind secretaris.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl